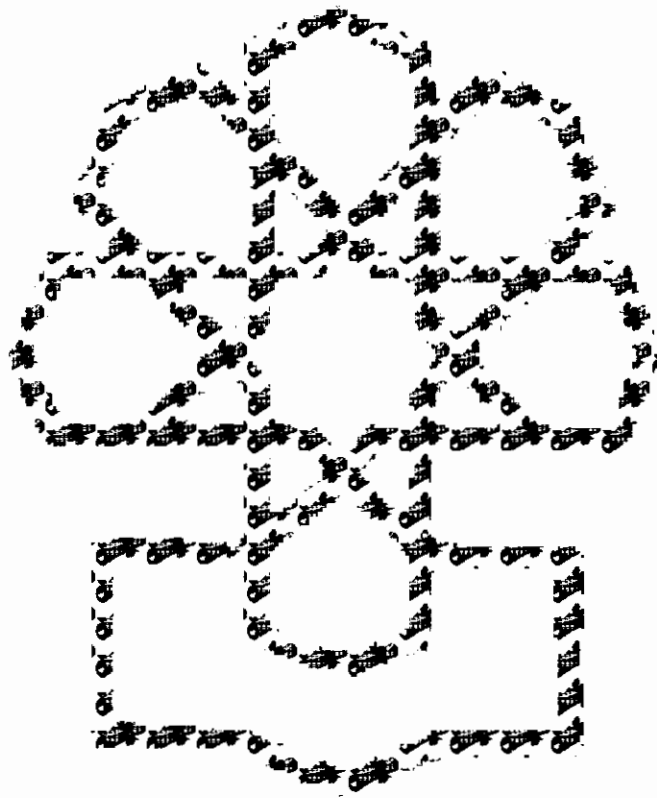

کارکرد گروه‌های دوستی در دوره چهارم مجلس

معاونت پژوهشی

شهریورماه ۱۳۷۵

کار: دفتر سیاسی - اجتماعی

این گزارش بنا به تقاضای جناب آقای اکرمی عضو محترم هیئت
رئیس انجام پذیرفته است.

کد گزارش: ۴۰۰۱۶۲۶

کارکرد گروه‌های دوستی در دوره چهارم مجلس

کد گزارش: ۴۰۰۱۶۲۶

فهرست مطالب

۲	نکات برجسته
۳	مقدمه
۳	تاریخچه تشکیل گروه‌های دوستی پارلمانی در مجلس شورای اسلامی
۳	اساس‌نامه گروه‌های دوستی پارلمانی مجلس شورای اسلامی
۴	آیین‌نامه داخلی گروه‌های دوستی پارلمانی مجلس شورای اسلامی
۵	اسامی گروه‌های دوستی پارلمانی مجلس شورای اسلامی با کشورهای خارجی
۶	فعالیت گروه‌های دوستی پارلمانی در دوره چهارم مجلس شورای اسلامی
۷	منبع

- * مجلس شورای اسلامی در چارچوب قوانین، نقش بسیار مهمی را در روابط خارجی ایفا می‌نماید.
- * مجلس شورای اسلامی برای تحرک بخشیدن به روابط پارلمانی با کشورهای مختلف جهان اقدام به تشکیل گروه‌های دوستی پارلمانی نمود.
- * آیین‌نامه تشکیل گروه‌های دوستی در تاریخ دوازدهم مهر ماه سال ۶۸ در هیئت رئیسه مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید و از آن تاریخ رسماً فعالیت گروه‌های دوستی در مجلس آغاز گردید.
- * اولویت تشکیل گروه‌های دوستی براساس اصول سیاست خارجی یعنی با کشورهای مسلمان و به ویژه کشورهای همسایه آغاز شد و انجام پذیرفت.
- * جلسات گروه‌های دوستی حداقل ماهی یک بار و با اعلان قبلی از طریق دبیرخانه گروه‌های دوستی تشکیل خواهد شد. در موارد ضروری با تصمیم هیئت رئیسه گروه و یا به درخواست^۱ اعضا جلسات فوق‌العاده تشکیل می‌شود.

مجلس شورای اسلامی در چارچوب وظایف محوله، براساس قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران نه تنها در بعد داخلی بلکه در بعد خارجی نیز نقش بسیار مهمی را عهده‌دار می‌باشد. مجلس شورای اسلامی در جهت تحقق اهداف تعیین شده در قانون اساسی علاوه بر انجام وظایف قانون‌گذاری و نظارت در زمینه سیاست خارجی و انجام مذاکرات با مقامات مختلف خارجی (اعم از پارلمانی و غیر پارلمانی) گام‌های مؤثری را در این راستا پیموده است. از فعالیت‌های مهم مجلس در بعد خارجی می‌توان تحرک بخشیدن به روابط پارلمانی در سطوح مختلف را اشاره نمود. روند رو به گسترش روابط پارلمانی با کشورهای مختلف و مبادله هیئت‌های پارلمانی به خصوص در قالب گروه‌های دوستی پارلمانی در دوره چهارم مجلس شورای اسلامی مؤید این ادعاست.

تاریخچه تشکیل گروه‌های دوستی پارلمانی در مجلس شورای اسلامی

موضوع تشکیل گروه‌های دوستی از اواسط دوره چهارم مجلس مطرح بوده است. در دوره مزبور با پیشنهاد و درخواست چند پارلمان از کشورهایایی که خود براساس مقتضیات و ابعاد روابط دو جانبه در زمینه تشکیل گروه‌های دوستی با ایران پیشقدم بوده‌اند، مواجه شد. اما به دلیل مشکلات جنگ و نبودن مرجعی مشخص برای پیگیری پیشنهادات و تدارک امکانات برای ایجاد زمینه‌های لازم جهت تشکیل گروه‌های دوستی پارلمانی متقابل در مجلس شورای اسلامی، این امر مهم به بعد موکول شد. در مجلس دوره سوم با توجه به اهمیت و نقش گروه‌های دوستی در روابط دو جانبه و در تحکیم موقعیت ایران با کشورهای خارجی و با تأکید رئیس مجلس، موضوع به صورت جدی در هیئت رئیسه مجلس مطرح شد و در نهایت در تاریخ دوازدهم مهر سال ۱۳۶۸ آیین‌نامه تشکیل گروه‌های دوستی به تصویب رسید و از آن تاریخ رسماً فعالیت گروه‌های دوستی در مجلس آغاز گردید. با توجه به اولویتی که ایران به توسعه روابط با کشورهای اسلامی و به ویژه با کشورهای همسایه قائل بود اولین گروه با کشور پاکستان در آذر سال ۱۳۶۸ تشکیل شد و به تدریج براساس اولویتی که ایران با توجه به روابطی که با سایر کشورها داشت، گروه‌های دوستی متعددی تشکیل گردید.

با تشکیل گروه‌های دوستی زمینه‌های لازم جهت برقراری ارتباطات دو جانبه پارلمانی، هیئت‌های دو طرف طی ملاقات‌هایی که انجام دادند بر نحوه تسریع در اجرای طرح‌های دو جانبه تأکید کرده‌اند. همچنین گروه‌های دوستی با توجه به آیین‌نامه داخلی و ضمن تشکیل جلسات ماهیانه و بررسی آخرین وضعیت روابط دو جانبه، توصیه‌های مورد نظر خود را به وزارت خارجه یا سایر وزارتخانه‌های مربوطه ابلاغ می‌نمودند.

اساس‌نامه گروه‌های دوستی پارلمانی مجلس شورای اسلامی

ماده ۱: به منظور استفاده از توان مجلس شورای اسلامی در تحقق اهداف سیاست خارجی گروه‌های دوستی با اهداف زیر تشکیل می‌گردد:

الف - گسترش روابط پارلمانی،

ب - ایجاد زمینه های لازم برای ارتقای روابط؛

ج - ارائه توصیه ها و پیشنهادات در جهت بهره گیری از زمینه های موجود توسعه روابط و ارتقای سطح روابط به حد مطلوب؛

د - کشف زمینه های لازم برای آشنایی دو ملت با تاریخ و فرهنگ یکدیگر.

ماده ۲: اعضای گروه دوستی با پارلمان کشورها، مرکب از نمایندگان مجلس شورای اسلامی در هر دوره قانون گذاری خواهد بود و عموم نمایندگان در صورت پذیرش اساس نامه گروه می توانند به عضویت حداکثر دو گروه در آیند.

ماده ۳: گروه ها با پیشنهاد جمعی از نمایندگان و تأیید کمیسیون سیاست خارجی و تصویب هیئت رئیسه مجلس تشکیل و با پیشنهاد کمیسیون سیاست خارجی و تصویب هیئت رئیسه منحل خواهد شد.

ماده ۴: حداکثر اعضای هر گروه پانزده نفر خواهد شد.

ماده ۵: در اولین جلسه رسمی گروه هیئت رئیسه مرکب از رئیس، نایب رئیس، منشی و خزانه دار انتخاب خواهند شد.

ماده ۶: هزینه های گروه از محل کمک های مجلس شورای اسلامی و حق عضویت اعضا تأمین خواهد شد.

ماده ۷: مجمع عمومی گروه هر سه ماه یکبار جهت استماع گزارش فعالیت های هیئت رئیسه گروه و اتخاذ تصمیم های لازم تشکیل جلسه خواهد داد.

ماده ۸: محل تشکیل جلسات گروه در مجلس شورای اسلامی می باشد. هیئت رئیسه گروه موظف است تصمیمات مجمع عمومی را به اطلاع هیئت رئیسه مجلس و کمیسیون سیاست خارجی برساند.

ماده ۹: مصوبات با تصویب کمیسیون سیاست خارجی و تأیید هیئت رئیسه مجلس قابل اجرا است.

آیین نامه داخلی گروه های دوستی پارلمانی مجلس شورای اسلامی

ماده ۱ - جلسات گروه های دوستی حداقل ماهی یک بار و با اعلان قبلی از طریق دبیرخانه گروه های دوستی تشکیل خواهد شد. در موارد ضروری با تصمیم هیئت رئیسه گروه و یا به درخواست یک سوم اعضا جلسات فوق العاده تشکیل می شود.

تبصره ۱ - دبیرخانه موظف است یک هفته قبل از تشکیل هر جلسه دستور جلسه، تاریخ و مکان آن را از طریق ارسال دعوت نامه به اطلاع برساند.

تبصره ۲ - در شرایط اضطراری که بیش از نیمی از اعضای گروه دوستی تقاضای جلسه فوق العاده نمایند رعایت زمان یک هفته مندرج در تبصره ۱ لازم الاجرا می باشد.

ماده ۲ - برای رسمیت یافتن جلسه حضور نصف به علاوه یک اعضا ضروری است.

تبصره - در صورتی که جلسه به حد نصاب نرسد با اعلام قبلی جلسه دوم تشکیل خواهد شد و با حضور هر تعداد اعضا و اکثریت هیئت رئیسه گروه جلسه رسمیت می یابد و مجاز به تصمیم گیری است.

ماده ۳ - تصمیمات متخذه با آرای اکثریت مطلق حضار قابل اجرا می باشد و در جلساتی که در تبصره ماده ۲ به آن اشاره شد، تصمیمات باید به تأیید $\frac{2}{3}$ اعضای حاضر برسد.

تبصره - در مورد انتخاب فرد و یا افرادی جهت انجام مأموریت خاص از طرف گروه دوستی رأی‌گیری مخفی با ورقه به عمل آمده و افراد مورد نظر بر طبق کسب اکثریت آرای مأخوذه انتخاب می‌گردند. گروه دوستی می‌تواند در صورت موافقت اکثریت مطلق اعضای حاضر، حداکثر نیمی از افراد فوق‌الذکر را به قید قرعه انتخاب نماید.

ماده ۴ - مصوبات گروه از طریق دبیرخانه گروه‌های دوستی پارلمانی به اطلاع هیئت رئیسه مجلس و دستگاه‌های ذی‌ربط خواهد رسید. پیگیری مصوباتی که نیاز به تصویب هیئت رئیسه مجلس دارد به عهده هیئت رئیسه گروه می‌باشد.

ماده ۵ - دو جلسه غیبت غیرمجاز و متوالی و یا چهار جلسه غیرمجاز در سال باعث لغو عضویت خواهد شد. تشخیص موضوع بر عهده هیئت رئیسه گروه خواهد بود.

ماده ۶ - هیئت رئیسه دوستی توسط اعضای آن گروه و برای مدت یک سال انتخاب می‌شوند.

ماده ۷ - در صورت نیاز اعضای گروه جهت انجام بهتر امور به کمیته‌های کاری (فرعی) تقسیم می‌گردند و به طور مرتب گزارش کار خود را در جلسات عمومی به اطلاع سایر اعضا خواهند رساند.

اسامی گروه‌های دوستی پارلمانی مجلس شورای اسلامی با کشورهای خارجی

۱- ایران و فرانسه	۱۸- ایران و هند
۲- ایران و سری‌لانکا	۱۹- ایران و چین
۳- ایران و پاکستان	۲۰- ایران و لیبی
۴- ایران و سودان	۲۱- ایران و ونزوئلا
۵- ایران و کویت	۲۲- ایران و مکزیک
۶- ایران و ایرلند	۲۳- ایران و مالزی
۷- ایران و ترکیه	۲۴- ایران و رومانی
۸- ایران و گرجستان	۲۵- ایران و لبنان
۹- ایران و مجارستان	۲۶- ایران و آلمان
۱۰- ایران و اسپانیا	۲۷- ایران و کره شمالی
۱۱- ایران و کوبا	۲۸- ایران و اتریش
۱۲- ایران و تاجیکستان	۲۹- ایران و کره جنوبی
۱۳- ایران و اندونزی	۳۰- ایران و یونان
۱۴- ایران و کانادا	۳۱- ایران و ایتالیا
۱۵- ایران و استرالیا	۳۲- ایران و ژاپن
۱۶- ایران و آذربایجان	۳۳- ایران و سوئد
۱۷- ایران و اردن	۳۴- ایران و برزیل
	۳۵- ایران و اندونزی

فعالیت گروه‌های دوستی پارلمانی در دوره چهارم مجلس شورای اسلامی

از میان ۳۵ گروه دوستی پارلمانی در مجلس شورای اسلامی تنها برخی از آنها در این دوره فعالیت داشته‌اند که عمده فعالیت آنها به انجام سفرهای خارجی، ملاقات با میهمانان خارجی و مذاکره بر سر مسائل مورد علاقه می‌باشد که ذیلاً به تعدادی از این ملاقات‌ها اشاره خواهد شد.

ملاقات رئیس هیئت دوستی پارلمانی استرالیا با رئیس مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۷۲/۷/۱۹

ملاقات رئیس گروه دوستی ایتالیا با دکتر روحانی در تاریخ ۷۱/۷/۱۳

ملاقات رئیس گروه دوستی برزیل با آقای انگجی در تاریخ ۷۲/۸/۱۸

ملاقات رئیس گروه دوستی ایتالیا با آقای یحیوی در تاریخ ۷۲/۸/۲۲

ملاقات رئیس گروه دوستی ایتالیا با آقای دکتر لاریجانی در تاریخ ۷۲/۸/۲۳

ملاقات رئیس گروه دوستی ایران و نیکاراگوئه در مجلس شورای اسلامی با کاردار سفارت نیکاراگوئه در تاریخ ۷۲/۱۱/۶

ملاقات رئیس گروه دوستی ایران و آذربایجان در مجلس شورای اسلامی با رئیس کمیسیون اجتماعی آذربایجان در تاریخ ۷۲/۱۱/۱۱

ملاقات رئیس گروه دوستی آذربایجان و ایران در مجلس شورای اسلامی با همتای خود در ایران در تاریخ ۷۲/۱۱/۹

ملاقات رئیس هیئت گروه دوستی ایران و آلمان در مجلس شورای اسلامی با همتای آلمانی خود در بن در تاریخ ۷۲/۱۰/۲۰

ملاقات هیئت گروه دوستی ایران و چین در مجلس شورای اسلامی با همتای چینی خود در پکن در تاریخ ۷۳/۱/۲۱

ملاقات هیئت گروه دوستی ایران و کره شمالی در مجلس شورای اسلامی با همتای خود در پیونگ یانگ در تاریخ ۷۳/۲/۱۸

ملاقات گروه دوستی کره جنوبی با رئیس مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۷۳/۵/۱۱

ملاقات رئیس گروه دوستی پارلمانی ایران و رومانی در مجلس شورای اسلامی با رئیس مجلس رومانی در بخارست در تاریخ ۷۳/۴/۲۶

ملاقات رئیس گروه دوستی پارلمانی ایران و ترکیه در مجلس شورای اسلامی با هیئت پارلمانی ترکیه در تاریخ ۷۳/۵/۴

ملاقات رئیس گروه دوستی پارلمانی کره جنوبی با دکتر لاریجانی در تاریخ ۷۳/۵/۱۱

ملاقات رئیس گروه دوستی پارلمانی کره جنوبی با دکتر زالی در تاریخ ۷۳/۵/۱۱

ملاقات رئیس گروه دوستی پارلمانی ایتالیا با دکتر لاریجانی در تاریخ ۷۳/۹/۲۹

ملاقات رئیس گروه دوستی پارلمانی ایتالیا با دکتر یحیوی در تاریخ ۷۳/۹/۲۹

ملاقات رئیس گروه دوستی پارلمانی فنلاند با خانم زعفرانی بهروز در تاریخ ۷۳/۱۰/۳

ملاقات رئیس گروه دوستی کره جنوبی با همتای ایرانی خود در تاریخ ۷۳/۵/۱۰

ملاقات رئیس گروه دوستی ایران و سودان در مجلس شورای اسلامی با همتای خود در سودان در تاریخ

۷۳/۷/۳۰

ملاقات رئیس گروه دوستی ایران و کوبا در مجلس شورای اسلامی با همتای خود در کوبا در تاریخ

۷۳/۱۲/۱۹

ملاقات رئیس گروه دوستی ایران و کره جنوبی در مجلس شورای اسلامی با همتای خود در سئول در

تاریخ ۷۴/۲/۲۵

ملاقات رئیس گروه دوستی آلمان با آقای رجایی خراسانی در تاریخ آبان ۱۳۷۰

ملاقات رئیس گروه دوستی فرانسه با آقای رجایی خراسانی در سال ۱۳۷۰

ملاقات رئیس گروه دوستی چین با آقای رجایی خراسانی در سال ۱۳۷۰

ملاقات رئیس گروه دوستی ایران و ونزوئلا در مجلس شورای اسلامی با سفیر این کشور در تهران

ملاقات رئیس گروه دوستی ایران و ژاپن در مجلس شورای اسلامی با سفیر این کشور در تهران

ملاقات رئیس گروه دوستی ایران و مجارستان در مجلس شورای اسلامی با سفیر این کشور در تهران

ملاقات رئیس گروه دوستی ایران و پاکستان در مجلس شورای اسلامی با سفیر این کشور در تهران

ملاقات رئیس گروه دوستی ایران در مجلس شورای اسلامی با رئیس مجلس ملی وقت این کشور

ملاقات رئیس گروه دوستی ایران در مجلس شورای اسلامی با رهبران حزب جماعت اسلامی این کشور

ملاقات رئیس گروه دوستی ایران و کوبا در مجلس شورای اسلامی با سفیر این کشور در تهران

ملاقات رئیس گروه دوستی ایران در مجلس شورای اسلامی با وزیر خارجه این کشور

ملاقات رئیس گروه دوستی ایران و کویت در مجلس شورای اسلامی با همتای کویتی خود

ملاقات رئیس گروه دوستی ایران و ایتالیا در مجلس شورای اسلامی با سفیر این کشور در تهران

ملاقات رئیس گروه دوستی ایران و ایتالیا در مجلس شورای اسلامی با مدیرکل سیاسی وزارتخانه این

کشور

ملاقات رئیس گروه دوستی ایران و ایتالیا در مجلس شورای اسلامی ایران با «آندرئوتی» نخست وزیر

اسبق این کشور

ملاقات رئیس گروه دوستی ایران و سودان در مجلس شورای اسلامی با سفیر این کشور در تهران

ملاقات رئیس گروه دوستی ایران و سودان در مجلس شورای اسلامی با مشاور عالی مجلس انتقالی

سودان

ملاقات رئیس گروه دوستی ایران و رومانی در مجلس شورای اسلامی با سفیر این کشور در تهران

ملاقات رئیس گروه دوستی ایران و چین در مجلس شورای اسلامی با سفیر این کشور در تهران

ملاقات رئیس گروه دوستی ایران و کره شمالی در مجلس شورای اسلامی با سفیر این کشور در تهران

ملاقات رئیس گروه دوستی ایران و یونان در مجلس شورای اسلامی با سفیر این کشور در تهران

ملاقات رئیس گروه دوستی ایران و فرانسه در مجلس شورای اسلامی با دبیر کل وزارتخانه این کشور

منبع:

۱- کارنامه‌های دوره سوم و چهارم مجلس شورای اسلامی، روابط عمومی مجلس.

۲- بررسی عملکرد گروه‌های دوستی پارلمانی، اداره کل امور فرهنگی و روابط عمومی مجلس شورای اسلامی، ۱۳۷۵/۵/۲۴